

FAQ

Deel 3 (versie 13 augustus 2013)

Btw op erelonen advocaten

Om de advocaat - met ingang van 1 januari 2014 - te helpen bij het toepassen en aanrekenen van de btw, heeft de OVB een aantal specialisten gevraagd om, aan de hand van vragen, de werking van het btw-systeem te verduidelijken.

Disclaimer

De navolgende Frequently Asked Questions (FAQ) werden met de grootst mogelijk zorg samengesteld maar vormen geen definitief fiscaal of juridisch advies waarop u uw beslissingen mag baseren. De Orde van Vlaamse Balies raadt u in voorkomend geval aan om formeel juridisch of fiscaal advies in te winnen bij een ter zake onderlegd advocaat of andere professional. Deze FAQ zijn gebaseerd op de wetten, uitvoeringsbesluiten en andere regelgevende documentatie die de auteurs ter beschikking hadden op het ogenblik waarop ze de FAQ geschreven hebben. Aangezien evenwel de politieke beslissing om de vrijstelling van btw voor diensten van advocaten op te heffen, nog maar pas publiek gemaakt werd en er nog maar weinig betrouwbare informatie beschikbaar is over de modaliteiten -- waaronder een door de btw-administratie in het vooruitzicht gestelde aanschrijving - is de hierna verstrekte informatie per definitie voorwaardelijk. De OVB en de auteurs van de FAQ stellen alles in het werk om de FAQ van tijd tot tijd te updaten, naarmate er (betrouwbare) informatie beschikbaar komt. De thans ter beschikking gestelde FAQ zullen derhalve bijgesteld en aangevuld worden in de loop van de komende weken en maanden. Het is derhalve sterk aanbevolen om deze FAQ regelmatig opnieuw te consulteren. De OVB, de auteurs van de FAQ en hun respectievelijke kantoren kunnen om al deze redenen geen aansprakelijkheid aanvaarden voor beslissingen van individuele advocaten of kantoren, gebaseerd op de hierna verstrekte informatie.

De Orde van Vlaamse Balies behoudt zich alle rechten over deze tekst voor. Zonder voorafgaande uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de OVB mag deze tekst niet (noch volledig, noch gedeeltelijk, noch elektronisch, noch mechanisch), door fotokopieën, opnamen of op welke andere wijze ook, worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt.

91. Wat valt onder het beroepsgeheim ? MVDB

Het beroepsgeheim van de advocaat vindt zijn grondslag in artikel 458 Sw. dat bepaalde beroepsbeoefenaars, waaronder de advocaat, verbiedt de geheimen waarvan ze, in de uitoefening van hun beroep kennis krijgen, aan derden kenbaar te maken. Onder het begrip 'derden' vallen ook openbare diensten en instellingen en in het bijzonder ook de fiscus.

Het beroepsgeheim raakt de openbare orde zodat noch de advocaat, noch de cliënt erover beschikken. De cliënt kan de advocaat er niet van ontslaan. Het beroepsgeheim van de advocaat is daarenboven ook algemeen aangezien het betrekking heeft op alles wat de advocaat verneemt in het kader van de uitoefening van zijn beroep, ongeacht of deze informatie afkomstig is van zijn cliënt, van confraters of van derden.

92. Kan ik mij in het kader van een onderzoek naar mijn eigen belastingplicht beroepen op mijn beroepsgeheim? MVDB

Het beroepsgeheim bestaat enkel in het belang van de cliënt van de advocaat en niet in het belang van de advocaat zelf. Wanneer uw persoonlijke fiscale situatie wordt onderzocht, kan u uw beroepsgeheim dus niet doen gelden ten aanzien van de administratie om u aan uw eigen fiscale verplichtingen te onttrekken. De finaliteit van het beroepsgeheim is gelegen in de bescherming van de cliënt en niet in de bescherming van de advocaat.

De btw-administratie is overeenkomstig de bepalingen van artikel 61, §1 Wbtw gerechtigd om alle stukken betreffende de beroepswerkzaamheid op te vragen. Belastingplichtigen moeten in beginsel aan de controlediensten alle nuttige elementen verstrekken op basis waarvan de fiscus kan nagaan of op een correcte manier btw is geheven over de diensten die werden verstrekt.

Bij een controle over de toepassing van de btw-wetgeving heeft het inzagerecht van de administratie dan ook onder meer betrekking op de interne stukken die als basis dienden voor de facturatie aan cliënten (vb. indien aanwezig, timesheets die toelaten om de tijd te meten die besteed is aan iedere cliënt om de prijs te kunnen berekenen van de aan hem geleverde diensten).

93. Moet ik bij de organisatie van mijn btw-administratie/boekhouding rekening houden met mijn beroepsgeheim? MVDB

Uit de heersende rechtspraak blijkt dat de advocaat in dit verband een proactieve rol toebedeeld krijgt. Aangezien de advocaat weet dat hij kan onderworpen worden aan een fiscale controle, moet hij dan ook zijn voorzorgen nemen om te vermijden dat gegevens die onder het beroepsgeheim zouden vallen, zouden prijs gegeven worden bij een eventuele fiscale controle. Zie ook vraag 24.

94. Waar kan de btw-administratie mij controleren? MVDB

Op grond van artikel 63 Wbtw moet eenieder die een economische activiteit uitoefent aan de btw-ambtenaren die in het bezit zijn van hun aanstellingsbewijs op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend.

Als ruimten waar een activiteit wordt uitgeoefend moeten onder meer worden beschouwd de burelen, de fabrieken, de werkplaatsen, de opslagplaatsen, de bergplaatsen, de garages alsmede de als fabriek, werkplaats of opslagplaats gebruikte terreinen.

De fiscale ambtenaren belast met een btw-onderzoek mogen, voorzien van hun aanstellingsbrief, eveneens op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging vrij binnentreden in alle andere gebouwen, werkplaatsen, inrichtingen, lokalen, of andere plaatsen waar btw-activiteiten verricht of vermoedelijk verricht worden.

Een controle ter plaatse in het kantoor, bijkantoor of de woning van een advocaat, is dus perfect mogelijk voor zover er een economische activiteit wordt uitgeoefend of de administratie vermoedt dat er een economische activiteit wordt uitgeoefend.

95. Heeft de btw-controleur vrije toegang tot mijn kantoor? MVDB

De btw-controleur heeft het recht op toegang tot het advocatenkantoor teneinde (1) de boeken en stukken te onderzoeken die zich aldaar bevinden, (2) door middel van de gebruikte uitrusting en met de bijstand van de betrokkene de betrouwbaarheid na te gaan van de geïnformatiseerde inlichtingen, gegevens en bewerkingen, door onder meer de voorlegging ter inzage te vorderen van stukken die in het bijzonder zijn opgesteld om de op informatiedragers geplaatste gegevens om te zetten in een leesbare en verstaanbare vorm, en (3) de aard en de belangrijkheid vast te stellen van de aldaar uitgeoefende werkzaamheid en van het daarvoor aangestelde personeel, alsook van de aldaar aanwezige koopwaren en goederen, met inbegrip van de productie- en vervoermiddelen.

De btw-controleur heeft dan ook het recht op toegang tot het kantoor van de advocaat om bijvoorbeeld het al dan niet beroepsmatig karakter van investeringsgoederen na te gaan of om bijvoorbeeld in geval van een tweede kantoor na te gaan of er aldaar door de advocaat wel btw-activiteiten worden verricht.

Met het oog op het vrijwaren van het beroepsgeheim werd door de Minister van Financiën met betrekking tot het fiscale visitatierecht van de ambtenaren inzake directe belastingen gesteld dat de fiscale ambtenaren geen recht op toegang hebben tot het kantoor van de belastingplichtige die aan het beroepsgeheim is gebonden gedurende de periode dat hij er zijn beroep uitoefent in aanwezigheid van cliënten. In dat geval kan immers niet uitgesloten worden dat de controlerende ambtenaren in contact komen met de cliënten van de belastingplichtige. In die optiek kan verdedigd worden dat u niet verplicht bent om een btw-controleur in uw kantoor toe te laten, zeker niet wanneer u bv. spreekuur houdt. Indien op het ogenblik van de onaangekondigde controle geen cliënten in uw kantoor aanwezig zijn, is er in principe geen reden om de toegang te weigeren. Indien er inzake btw een regel komt vergelijkbaar met die inzake directe belastingen (zie opmerking vraag 98) is het aangeraden om een beroep te doen op de tuchtoverheid, in de praktijk de Stafhouder, in geval van twijfel.

96. Heeft de btw-controleur ook vrije toegang tot mijn woning? MVDB

In de mate dat er een economische activiteit wordt uitgeoefend (of vermoed wordt te worden uitgeoefend) hebben de controleambtenaren het recht bewoonde lokalen te betreden. Dit is bv. het geval wanneer btw-aftrekken plaatsvinden met betrekking tot ruimtes in een privéwoning, zoals o.m. inrichtingskosten (bureel, schilderwerken, computer, ...) van kantoorruimte thuis. Indien dergelijke aanwijzingen niet aanwezig zijn, kan de toegang geweigerd worden tenzij er toelating is van de politierechter.

Indien de bezochte plaats een particuliere woning of een bewoond lokaal is, dan gelden strengere voorwaarden: de fiscale ambtenaren hebben er alleen toegang tussen 5 uur en 21.00 uur en enkel met machtiging van de politierechter. Indien de machtiging wordt gevraagd aan de politierechter zal de btw-administratie in het verzoek tot machtiging in principe moeten toelichten waarom men toegang wenst tot de particuliere woning.

De visitatie van privélokalen is dus in de tijd beperkt en kan nooit rechtsgeldig gebeuren tussen 21.00 uur en 5 uur.

De btw-controleurs kunnen in het kader van een visitatie bijvoorbeeld de verhouding tussen het privé- en het beroepsgedeelte van de woning van de advocaat controleren. In deze gevallen doet de administratie immers onderzoek naar de *'aard en de belangrijkheid van de aldaar uitgeoefende werkzaamheid'* zodat de visitatie binnen het toepassingsgebied van artikel 63 Wbtw valt.

97. Kan de btw-administratie een onderzoek doen met het oog op het belasten van cliënten? MVDB

De onderzoeksbevoegdheden op grond van de artikelen 60 tot en met 63 Wbtw kunnen enkel aangewend worden met het oog op het bepalen van het juiste bedrag van de verschuldigde belasting door de belastingplichtige zelf (in dit geval dus de advocaat). De gegevens die de ambtenaren naar aanleiding van de gestelde onderzoeksdaeden rechtmatig verwerven, kunnen zij wel gebruiken om derden (zoals cliënten) te belasten. Voorwaarde blijft evenwel dat de onderzoeksdaeden er initieel op moeten gericht zijn om de fiscale situatie van de belastingplichtige te onderzoeken. Zgn. "fishing expeditions" mogen niet, dit zijn onderzoeken bij bv. een advocaat met het oog op het "toevallig" vinden van informatie die bezwarend is voor cliënten van de advocaat.

98. Kan ik de btw-controleur verplichten om de tussenkomst van de tuchtoverheid in te roepen van zodra ik mij in het geval van een fiscale controle beroep op mijn beroepsgeheim? MVDB

Let op ! Het antwoord op deze vraag kan beïnvloed worden door nader te nemen wet- of regelgeving. De OVB en Avocats.be hebben de Minister van Financiën en de btw-administratie verzocht om ten minste door middel van een circulaire, een bepaling gelijkaardig aan art. 334 WIB92 in te voeren inzake btw.

Inzake inkomstenbelastingen kunnen personen die gebonden zijn door het beroepsgeheim, een beroep doen op de bijzondere procedure van artikel 334 WIB92 dat bepaalt: *'Wanneer een krachtens de artikelen 315, eerste en tweede lid, 315bis, eerste tot derde lid, 316 en 322 tot 324*

aangezochte persoon het beroepsgeheim doet gelden, verzoekt de administratie om tussenkomst van de territoriaal bevoegde tuchtoverheid opdat deze zou oordelen of, en gebeurlijk in welke mate, de vraag om inlichtingen of de overlegging van boeken en bescheiden verzoenbaar is met het eerbiedigen van het beroepsgeheim'.

De geraadpleegde tuchtoverheid (in de praktijk, de bevoegde Stafhouder) heeft dan de taak om uitspraak te doen over de vraag of diegene die zich op het beroepsgeheim beroept, dat al dan niet terecht doet. Inzake directe belastingen wordt ook aanvaard dat de fiscus, ingeval de regeling van artikel 334 WIB92 wordt gevolgd, door het oordeel van de tuchtoverheid gebonden is.

Op dit moment bestaat inzake btw geen soortgelijke bepaling als artikel 334 WIB92. Het Wbtw bevat geen bepaling die de tuchtoverheid machtigt om de grenzen van de plicht tot geheimhouding af te lijnen.

Als een btw-plichtige zich in het kader van een controle van de btw-administratie op het beroepsgeheim beroept als rechtvaardiging voor de weigering tot inzage, zal dus de rechter, en niet de tuchtoverheid, moeten beslissen of, en in welke mate, het beroepsgeheim de belastingplichtige verhindert in te gaan op het verzoek van de btw-administratie.

